

Medborgerskab i et aktivt ældreliv - fra ældrebyrde til ældrestyrke

Medborgerskab er en vigtig forudsætning for dansk demokrati. Med medborgerskab forstås, at den enkelte bidrager til lokalsamfundets fællesskab. Nogle taler om, at Danmark er ved at udvikle sig til en nation af egocentriske borgere, der kun har blik for egne behov. Andre påpeger, at der er vækst i danskernes engagement i frivilligt arbejde og i frivillige organisationer, kort sagt, at vi er parate til at gøre noget for hinanden. Mange ældre borgere ser frivilligt arbejde som en chance for at sætte egne erfaringer og viden i spil. Den forkætrede ældrebyrde er måske ved at blive til en ældrestyrke.

Ældreråd er kommunalpolitikeres rådgivere i alle forhold, der vedrører ældre. Derfor har ældreråd en særlig stemme og en speciel position i udviklingen af frivilligt engagement og frivilligpolitik i kommuner. Mange ældreråd har etableret et godt samarbejde med frivillige organisationer, frivilligcentre, frivilligråd og igangværende projekter, og en del ældrerådsmedlemmer er selv frivillige.

I denne tid sætter såvel lands- som kommunalpolitikere fokus på, hvad borgeres engagement i frivilligt arbejde betyder og kan bidrage med. En presset økonomi nødvendiggør nytænkning, hvis alle opgaver skal løses. Frivillige organisationer, kommunale institutioner, politikere og embedsmænd drøfter rammer for lokale initiativer og afprøver samarbejder i de enkelte kommuner. Nye partnerskaber og netværk overtager opgaver, som ellers vil blive sparet væk.

EU-kommissionen har udnævnt 2011 til europæisk frivillighedsår. I den anledning inviterer DANSKE ÆLDRE RÅD til en ældrepolitisk konference med det mål at drøfte forudsætningerne for det aktive ældreliv, at inspirere til nye tiltag og at dele erfaringer på tværs af landets 98 kommuner.

Følgende spørgsmål bliver belyst;

- hvad kendetegner nutidens ældre borgere, og hvad motiverer dem til frivilligt arbejde?
- hvilke opgaver i ældreomsorg *kan* frivillige løse, og hvilke *skal* professionelle løse?
- kan frivillige fastholde rollen som uafhængige af det offentlige system og stadig indgå i partnerskaber med f.eks. kommunen?
- hvilke tiltag kan styrke frivilligt arbejde i lokalsamfund, i organisationer og i kommuner?
- kost, motion og teknologi – hvordan kan ny viden medvirke til et aktivt ældreliv?

Politikere, forskere og praktikere vil i hovedforedrag og seminarer give deres bud på frivillighedens muligheder og dilemmaer. Seminarerne handler især om konkrete projekter og redskaber til succesfulde samarbejder mellem ældreråd, frivillige organisationer, frivilligprojekter og forvaltninger. Der stilles samtidig skarpt på nye initiativer, der understøtter et aktivt ældreliv.

Målgruppen for konferencen er primært medlemmer af ældreråd. Ældrerådenes samarbejdspartnere, medlemmer af frivillige organisationer og ældreorganisationer, embedsmænd/fagfolk fra kommuner og regioner samt kommunal- og landspolitikere er også velkomne.

Konferencen støttes med midler fra Socialministeriets pulje i anledning af EU's frivillighedsår.

Tid: Tirsdag d. 17. maj 2011, kl. 9.00 – 16.10

Sted: Hotel Nyborg Strand, Østerøvej 2, 5800 Nyborg

Pris for ældrerådsmedlemmer / pris for øvrige deltagere: 850 kr. / 1.450 kr.

Tilmeldingsfrist: Mandag d. 11. april 2011 - se praktiske oplysninger

PROGRAM

- 9.00 – 9.10 **Velkomst**
Kirsten Feld, formand for DANSKE ÆLDRE RÅD
- 9.10 – 9.55 **Ældre borgere som ressource**
Stadig flere ældre borgere er aktive og har - langt op i alderen - en god funktionsevne. Danskeres livsstil er sundere end tidligere, og sundhedssystemet er blevet bedre til at diagnosticere og behandle. Det giver mulighed for at være aktiv selv med kronisk sygdom. Diskussionen om ældrebyrden kan vendes på hovedet og i stedet handle om ældrestyrke. Bernard Jeune tegner et portræt af nutidens og fremtidens ældre med fokus på sundhed og aktivitet.
Bernard Jeune, lektor i epidemiologi, Dansk Center for Aldringsforskning, Syddansk Universitet
- 9.55 – 10.20 Kaffepause og besøg i udstillerområdet
- 10.25 – 11.25 **Valgfrie seminarer**
- 11.30 – 12.30 Frokost
- 12.40 – 13.40 **Valgfrie seminarer**
- 13.50 – 14.30 **Frivillig medmenneskelighed i den offentlige sektor**
Frivilligt arbejde er ved at ændre betydning fra at 'gøre noget for nogen' til at 'gøre noget sammen med nogen'. Denne forandring åbner for nye perspektiver baseret på alles aktive indsats. Kommuner har for alvor fået øje på det frivillige sociale arbejdes værdi, men opgaver kan ikke uden videre flyttes fra offentligt til frivilligt regi. Om frivillige organisationer får mulighed for at løfte en opgave, afhænger bl.a. af, hvilke opgaver vi som borgere mener, det er legitimt, at frivillige løser. Johannes Bertelsen argumenterer for, at der er behov for en ny rollefordeling og en klar aftale om, hvem der løser hvilke opgaver.
Johannes Bertelsen, formand for Frivilligt Forum, forstander for Kristeligt Studenter-Settlement
- 14.30 – 15.00 Kaffepause og besøg i udstillerområdet
- 15.05 – 15.45 **Frivillighedens velfærdssamfund**
Der skal nytænkning til, hvis velfærdssamfundet fortsat skal eksistere. Vores opfattelse af, hvad der er ret og pligt, må ændres, og vi skal hver især i højere grad påtage os en forpligtelse overfor fællesskabet. Hvis frivilligt arbejde inddrages mere, kan fagpersoner få bedre tid til at varetage de opgaver, de er uddannet til. Den forandring kræver, ifølge Knud Aarup, at lovmæssige barrierer fjernes, og at det offentlige udviser en større åbenhed i forhold til at inddrage frivillige.
Knud Aarup, direktør, Social og arbejdsmarked, Randers Kommune
- 15.45 – 16.05 **KL's tanker om kommuner og frivillighed**
Frivilligt arbejde kommer til at spille en stadig større rolle i kommunerne de kommende år. Anny Winther giver KL's bud på, hvordan frivillige kan inddrages på ældreområdet, samt hvordan KL vil støtte op kommunal frivillighed og samarbejdet mellem kommuner og frivillige organisationer.
Anny Winther, formand, KL's Social- og Sundhedsudvalg
- 16.05 – 16.10 **Afslutning**
Kirsten Feld, formand for DANSKE ÆLDRE RÅD

VALGFRIE SEMINARER

1. Et aktivt ældreliv for alle

Vi lever længere og længere. Mange ser frem til livet uden lønarbejde, men en del er også ængstelige for, at det bliver en tid med sygdom, nedsatte funktioner, dårlig adgang til hjælp samt tab af familie og venner - og måske endda tab af anseelse og værdighed. Annette Johannesen forsker i vellykket alderdom og sætter fokus på det aktive ældreliv. I seminaret drøftes, hvordan ældreråd kan støtte op om en aktiv livsstil.

Annette Johannesen, forsknings- og udviklingskonsulent, Videnscenter på Ældreområdet – Gerontologisk Institut, Professionshøjskolen Metropol

2. Frivilligpolitik – indhold og samarbejdsmuligheder

En frivilligpolitik er et godt redskab til at etablere eller udvikle lokale samarbejder i kommunen. En vedtaget frivilligpolitik signalerer, at kommunalbestyrelsen har taget stilling til lokale samarbejder og etableret en struktur for disse. Samarbejdet udvikles gennem en løbende vurdering af frivillighedspolitikens visioner og mål. Birthe Funk lægger i seminaret op til en drøftelse af, hvordan ældreråd kan indgå i arbejdet med at udforme en frivilligpolitik, og hvad der er ældrerådets rolle i forhold til lokale, frivillige organisationer.

Birthe Funk, formand for Lollands ældreråd, formand for Frivilligcenter Lolland

3. Kommunal frivillighed

Kommuner inddrager i stadig højere grad frivillige i aktiviteter, der er igangsat og drevet af kommunen. Fænomenet kaldes kommunal frivillighed. Sofie Billekop står bag en undersøgelse i fire kommuner, som har afdækket kommunal frivillighed bl.a. i forhold til rekruttering og holdning. På baggrund af undersøgelsens resultater diskuterer Sofie Billekop og Sanne Kok fordele og ulemper ved kommunal frivillighed, samt hvordan ældreråd kan beskæftige sig med frivillige/kommunale samarbejder.

Sofie Billekop, udviklingskonsulent, Frivilligrådet

Sanne Kok, udviklingskonsulent, Frivilligrådet

4. God mad til det aktive ældreliv

Mad og måltider er et vigtigt omdrejningspunkt i alle menneskers liv - hele livet! Derfor også for ældre mennesker. Det er afgørende, at mad til ældre er velsmagende, har det rigtige næringsindhold, og at der er gode rammer omkring måltidet. Projekt "God mad – godt liv" har bl.a. sat fokus på, hvordan man sikrer kvaliteten af måltiderne for borgere, der får madservice. Vibeke Høy Worm fortæller om initiativer, der forbedrer ældre borgeres madoplevelse, og belyser god mads betydning i et aktivt ældreliv.

Vibeke Høy Worm, projektleder, Servicestyrelsen

5. Kommunikation mellem ældre borgere og samfundet

Ældremobiliseringen har altid arbejdet for, at ældre ikke hægtes af beslutningskæderne og oprettede de første datastuer i 1999. Flere ældre borgere behersker ikke umiddelbart teknologien, og har dermed ikke tilgang til den viden, der ligger på internettet. Datastuer er opmærksomme på denne gruppe, og tilbyder hjælp til at forstå NemId, homebanking, brug af hjemmesider m.m. Gitte Olsen sætter fokus på de frivilliges rolle og ansvar i kommunikation og ikke mindst det offentlige ansvar for, at der altid er muligheder for at kommunikere på den måde, borgeren ønsker det. I kommunerne står ældrerådene som garant for en fri og lige kommunikation til og fra alle ældre borgere.

Gitte Olsen, sekretariatschef, Ældremobiliseringen

6. Fremtidens velfærd skal samskabes: Tre konkrete eksempler

Øget samarbejde på tværs af områder og sektorer er nøglen til at udvikle fremtidens velfærd. Det kræver et åbent sind på alle sider af bordet, hvis samarbejdet skal fungere. Ældre Sagen har flere gode eksempler fra ældreområdet på samarbejde på tværs – både med kommuner og med andre frivillige organisationer.

Finn Brændgaard, afdelingschef, Ældre Sagen

7. Selvhjulpen med teknologi

Det giver livskvalitet at kunne klare sig selv. Projektet "Selvhjulpen med teknologi" har undersøgt behovet for velfærdsteknologiske løsninger hos modtagere af hjemmehjælp og beboere i plejeboliger i Roskilde, Næstved, Århus og Esbjerg. Projektets udgangspunkt er, at brugeren ikke skal passe til de nye teknologiske produkter, men at nye teknologiske produkter skal tilpasses den enkelte bruger. Projektet redefinerer derved kommuners måde at levere serviceydelse på. Bente Rugaard Thorsen præsenterer projektet samt projektets 12 bedste løsninger, bl.a. inden for badeløsninger, hjemmetræningsteknologier, liftsejl og handicapvenlige tøjlukninger.

Bente Rugaard Thorsen, projektleder på "Selvhjulpen med teknologi", Innovation Manager ved Forskerparken CAT

8. Livskraft i Senior Livet

Projekt "Livskraft i Senior Livet" i Kerteminde Kommune fokuserer på at forebygge lidelser, indlæggelser på sygehus og behov for hjælp fra andre. Mange aktiviteter indgår i projektet, f.eks. stolemotionshold, Livscaféer og risikovurdering af borgere over 70 år. Projektet er baseret på et bredt samarbejde bl.a. mellem Ældre- og Handicapudvalget, Myndighedsafdelingen, Hjemmeplejen, frivillige organisationer og Kerteminde ældreråd. Dorte Dabelsteen giver tips til, hvordan ældre borgeres aktive liv kan støttes.

Dorte Dabelsteen, Master i offentlig Kvalitetsledelse, social myndighedschef, Kerteminde Kommune

9. Et aktivt liv med kronisk sygdom?

Flere ældre lever med en kronisk sygdom, der medfører begrænsning i livskvalitet og udfoldelsesmuligheder. Regionerne arbejder med at udvikle forløbsprogrammer og patientuddannelser for borgere med kroniske sygdomme. Ib Haurum fortæller om perspektiverne i arbejdet med forløbsprogrammer, herunder patientuddannelser baseret på konkrete erfaringer. Han skitserer forløbsprogrammernes indhold samt de elementer, ældreråd skal være særligt opmærksomme på ved høring.

Ib Haurum, Chefkonsulent, Koncern Plan og Udvikling, Region Hovedstaden

PRAKTISKE OPLYSNINGER

Dato og tidspunkt	Konferencen begynder tirsdag d. 17. maj kl. 9.00 og slutter kl. 16.10. Der er repræsentantskabsmøde i DANSKE ÆLDRE RÅD mandag d. 16. maj fra kl. 11.00 til ca. kl. 17.00.
Totalpris	Ældrerådsmedlemmer: Kr. 2.895 i enkeltværelse Kr. 2.475 i delt dobbeltværelse Kr. 2.250 i meget lille enkeltværelse Totalprisen inkluderer deltagelse i repræsentantskabsmøde, festmiddag med dans, overnatning og deltagelse i konference.
Øvrige priser	Konferenceafgift: Ældrerådsmedlemmer kr. 850/øvrige deltagere kr. 1.450. Festmiddag med dans d.16. maj kr. 600. Overnatning fra d. 16. til d. 17. maj kr. 1.000 i enkeltværelse.
Overnatning	Deltagerne registreres og tildeles værelser efter "først-til-mølle" princippet på Hotel Nyborg Strand, Hotel Storebælt eller DSB Kursuscenter. Hvis to deltagere deler et dobbeltværelse, er de garanteret værelse på Hotel Nyborg Strand.
Særlige hensyn	Bedes anført på tilmeldingsblanketten (kørestolebruger, diabetiker m.m.).
Tilmelding	Tilmeldingsblanket pr. mail: kk@danske-aeldreraad.dk Tilmeldingsblanket pr. brevpost: DANSKE ÆLDRE RÅD, Jernbane Allé 54, 3.th., 2720 Vanløse Tilmeldingsfrist mandag d. 11. april 2011. Tilmeldingsblanketten er på hjemmesiden: www.danske-aeldreraad.dk
Betaling	Bekræftelse og faktura sendes efter tilmeldingsfristens udløb. Ved samlet faktura sendes IKKE en bekræftelse til hver enkelt tilmeldt deltager. Ved elektronisk betaling påføres EAN-nummer på tilmeldingsblanketten.
Afmelding	Ved afmelding inden d. 9. maj, refunderes 75 % af konferenceafgiften. Ved senere afmelding betales hele konferenceafgiften. Tilmeldte kan i stedet vælge at sende en anden deltager. Afmelding skal ske skriftligt.
Adresse	Hotel Nyborg Strand, Østerøvej 2, 5800 Nyborg, tlf. 6531 3131.
Målgruppe	Medlemmer af ældreråd/seniorråd, ældrerådernes samarbejdspartnere, medlemmer af frivillige organisationer og ældreorganisationer, embedsmænd/fagfolk fra kommuner og regioner samt kommunal- og landspolitikere.
Udstilling og marked	I forbindelse med konferencen arrangeres udstillinger af forskellige firmaer, organisationer, institutioner og styrelser. På opstillede borde i salen kan ældreråd lægge skriftligt materiale til gensidig inspiration. Intet er for stort eller småt, så længe det har relevans for ældreråd.
Bus	Der er gratis bustransport fra Hotel Nyborg Strand til Nyborg Station d. 17. maj kl. 16.30.
Yderligere information	Kursussekretær Karin Kirchherr på tlf. 3877 0161 / mail: kk@danske-aeldreraad.dk